

לשוננו לעם

עורך: חיים א' כהן

מתוך

כרך נג, תשס"ב

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

יוסף עופר

עוד על הכתובת בציורו של לָמֶר

בעמ' 129 בחוברת זו פרסם פרופ' צרפתי כתובת עברית הנראית קטועה, ואף המשפטים הכלולים בה נראים קטועים ומבולבלים. צרפתי הצביע על כך שהאותיות הראשונות בשורה האמצעית הן קטנות וצפופות, ומכאן הסיק כי הצייר המעתיק לא ידע עברית ולכן העתיק את הכתובת העברית משמאל לימין. אם כך הדבר, ייתכן שמספר השורות בכתובת המקורית היה שונה ממספר השורות לפנינו, והעתקתה משמאל לימין גרמה בלבול בסדר המילים.

נראה לי לשער כי הכתובת המקורית הייתה כתובה בשתי שורות, כך:

היה מי שתהיה, קח מן האוצר הזה כאות נפשך
אבל אזהיר אותך: הסב הראש ואל [ת]חוש בנופו

הצייר העתיק את הכתובת משמאל לימין, אבל שורותיו היו קצרות יותר, וזו הייתה התוצאה:

מן האוצר הזה כאות נפשך
[ת]חוש בנופו היה מי שתהיה קח
אבל אזהיר אותך הסב הראש ואל

המשפטים בהצעת השחזור הזאת נראים שלמים וברורים. אמנם קשה לקבוע בוודאות את המשמעות המדויקת של הכתובת, אבל מעתה נפתח הפתח להשערה שהטקסט קשור לתמונה שבתוכה שובץ. שמא ביקש הכותב היהודי להורות ליהודים אחרים מה מותר "לקחת" מן התמונה ומה לא. והשווה לכאן תופעה דומה בדיפטיכון שבאוסף קרלסרוהה, שפרסם צרפתי בלשונו לעם נ (תשנ"ט) ג, עמ' 122–128. גם שם הועתק טקסט עברי משמאל לימין בשורות קצרות, והדבר גרם בלבול בסדר המילים.